

Nasze Mieszkanie

STYCZEŃ 2024

NAKŁAD: 7000 egz.

ISSN: 1644-5937

NIESTETY CZYNSZE W GÓRĘ

Wraz z Radą Nadzorczą w bieżącym roku podejmujemy szereg działań, które mogą przyczynić się do obniżenia kosztów nieruchomości i jednocześnie staramy się uzyskiwać najlepszy wynik finansowy, co przekłada się na nadwyżkę budżetową, którą można spożytkować na kolejne lata – mówi Piotr Szereda Prezes Zarządu SM „JAS-MOS” w naszej rozmowie na temat wzrostu kosztów.

Konkretnie w tym roku zostanie zmniejszony stan zatrudnienia o około 5% (odejścia naturalne na emerytury), racjonalnie podchodzimy również do realizacji wniosków lokatorów i powstrzymujemy się od pewnych prac, które nie są konieczne do realizacji i nie mają wpływu na stan techniczny budynków, nieruchomości oraz bezpieczeństwo lokatorów.

Od końca 2023 roku zarządy spółdzielni mieszkaniowych zapowiadają już swoim członkom znaczące podwyżki opłat czynszowych, czy w naszej Spółdzielni też nastąpi w tym roku taka sytuacja?

Tak zgadza się, niestety ten stan rzeczy dotyka nas wszystkich. W Spółdzielni jeżeli chodzi o koszty zależne w pewnym sensie od naszych decyzji, to od lat staramy się aby owa regulacja odbywała się raz w roku i de facto tak się dzieje i zmiana opłat obowiązuje od 1 kwietnia każdego roku. Wszystko to przez kolejną falę rosnących kosztów: od energii elektrycznej dla części wspólnych budynków, wzrost opłat podatków także tych lokalnych od nieruchomości, po wzrost wynagrodzenia minimalnego. To głównie dotyczy naszej spółdzielczej branży oraz firm budowlanych, które świadczą usługi między innymi na rzecz spółdzielni. Podwyżki są znaczące z pewnością wyższe niż wynosi zakładana inflacja ponieważ spółdzielnie w większości nie mają żadnego wpływu na koszty zewnętrzne.

Do skrzynek mieszkańców znów trafiły pisma informujące o wzrostach opłat eksploatacyjnych mieszkań i czynszów i teraz wody.

To kolejne podwyżki w ciągu ostatnich lat. Kiedy to się skończy - pytają mieszkańcy?

Nie mam dobrej odpowiedzi dla nas wszystkich. Tak jak zawsze nasza spółdzielnia najdłużej kalkulowała wzrost kosztów. Rada Nadzorczą podjęła ostateczną decyzję w grudniu, więc wzrost nastąpi dopiero od 1 kwietnia 2024 roku (w innych spółdzielniach od 1 stycznia). A już 3 stycznia otrzymaliśmy pismo z Jastrzębskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji o wzroście ceny wody o ponad 16% (2 złote), która ma obowiązywać od 5 stycznia b.r. Musieliśmy natychmiast reagować i ponownie przeliczać zaliczki na wodę. Opłaty dzielą się na zależne i niezależne od spółdzielni. W pierwszej kategorii są m.in. fundusz remontowy, koszty użytkowania i eksploatacji wspólnego mienia, konserwacja i remonty mienia spółdzielni. W drugiej – głównie opłaty za media tak jak woda, ogrzewania, energii, wywóz nieczystości, podatki obowiązkowe, przeglądy techniczne w tym kominiarskie. Średni udział kosztów zewnętrznych niezależnych od spółdzielni to około 65% kosztów naliczenia czynszu.

Nasz lokator podkreśla, że na opłaty wpływa inny, być może nawet istotniejszy czynnik: kryzys energetyczny. Choć ceny prądu zostały w 2023 r. zamrożone na określonym poziomie, to podwyżek nie udało się w pełni uniknąć?

Jednak ci, którzy otrzymali już pismo o podwyżkach energii, nie powinni tracić nadziei. Rząd Donalda Tuska zdecydował się przedłużyć mechanizm mrożenia cen energii i będzie on obowiązywać do końca czerwca 2024 roku na dotychczasowych zasadach. Minister finansów Andrzej Domański nie wykluczył, że przepisy te z czasem zostaną "rozciągnięte" na drugą połowę przyszłego roku. To oznacza, że do mieszkańców przyjdzie pismo z aktualizacją opłat. Z analogiczną sytuacją mieliśmy już zresztą do czynienia na przełomie 2022 i 2023 r., kiedy to ówczesny rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydował się wprowadzić tzw. tarczę osłonową. Jednak musimy pamiętać, że za energię części wspólnych spółdzielni nie otrzymuje żadnego wsparcia finansowego, żadnej tarczy, a to też ma wpływ na nasze koszty.

I jeszcze jedno co ma czynsz do płacy minimalnej?

Tak się złożyło, że większość naszych pracowników i firm wykonujących dla nas usługi budowlane, remontowe i utrzymania czystości itd. otrzymuje wynagrodzenie minimalne lub bardzo zbliżone do tej kwoty. Wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024 r. nastąpił o 17,8 proc. w porównaniu ze stawką obowiązującą w II półroczu 2023 r. W porównaniu ze styczniem 2023 r. wzrost wyniesie 21,5 proc. Kolejna planowana podwyżka minimalnego wynagrodzenia za pracę nastąpi 1 lipca 2024 r. – od tego dnia płaca minimalna będzie wynosić 4300 zł. Wynagrodzenie plus tak zwane koszty pracodawcy w tych usługach powoduje znaczne przełożenie na koszty obsługi lokatorów w każdym aspekcie.

Co Zarząd robi aby koszty jednak tak mocno nie rosły?

Wraz z Radą Nadzorczą w bieżącym roku podejmujemy pewne działania restrukturyzacyjne, aby obniżyć koszty, jednocześnie starając się budować jak największą nadwyżkę budżetową na kolejne lata. O wysokości uzyskanej nadwyżki za ubiegły rok będziemy wiedzieli dokładnie po zatwierdzeniu bilansu. Konkretnie w tym roku zo-

stanie zmniejszony stan zatrudnienia o około 5% (odejścia naturalne na emerytury), racjonalnie podchodzimy również do realizacji wniosków lokatorów i powstrzymujemy się od pewnych prac, które nie są konieczne do realizacji i nie mają wpływu na stan techniczny budynków, nieruchomości oraz bezpieczeństwo lokatorów. Zwracamy też uwagę na większe oszczędności energii i ogrzewania poprzez dokończenie termomodernizacji kompletnej w naszych budynkach jak i pozyskiwania energii z paneli fotowoltaicznych przy korzystaniu z możliwości dofinansowania tej inwestycji. W miesiącu marcu lub kwietniu będziemy jak zwykle spotykać się z naszymi lokatorami w terenie, aby móc rozmawiać na te trudne tematy.

Dziękuję za rozmowę.

Ja też dziękuję i życzę naszym lokatorom w tym Nowym Roku 2024 wiele dobrego, miłości rodzinnej, zdrowia i realizacji swoich zamierzeń oraz marzeń.

Rozmawiałem z Prezesem Zarządu SM „JAS-MOS” Piotrem Szereda

KRÓTKIE SPRAWOZDANIE Z PRACY RADY NADZORCZEJ

Rada Nadzorcza w miesiącu grudniu odbyła ostatnie posiedzenie w 2023 roku. Jak zawsze w naszych biuletynach „Nasze Mieszkanie” przedstawiam Państwu krótkie sprawozdanie z posiedzenia naszej Rady Nadzorczej. W bieżącym biuletynie w imieniu Rady przedstawię Państwu informację z posiedzenia RN właśnie z miesiąca grudnia 2023 – Grażyna Rębacz Przewodnicząca Rady Nadzorczej SM „JAS-MOS”:

Zarząd wystąpił z wnioskiem o zatwierdzenie planu remontów na rok 2024 oraz zatwierdzenie stawek funduszu remontowego na poszczególnych nieruchomościach. Zastępca Prezesa ds. technicznych wyjaśnił, że plan ujmuje najbardziej pilne potrzeby remontowe poszczególnych nieruchomości. Plan był konsultowany z mieszkańcami poszczególnych osiedli podczas listopadowych spotkań. Zastępca Prezesa ds. technicznych omówił planowane w 2024 roku prace remontowe. Wyjaśnił, że na niektórych nieruchomościach występuje nadwyżka finansowa funduszu remontowego na koniec 2023 r. Jest to związane z gromadzeniem środków na wykonanie prac wysocekonakładowych np. remont instalacji gazowej czy dachów. Dodał, że część środków funduszu remontowego przeznaczono na roboty dekarckie, wykonanie dźwigów osobowych, instalacji gazowej oraz rozbudowę balkonów.

Ponadto wyjaśnił, że fundusz remontowy tworzony jest głównie z odpisów z opłat wnoszonych przez wszystkich użytkowników lokali. Ze względu na obserwowany w ostatnim okresie wzrost cen usług na rynku ogólnobudowlanym, wysokość stawek funduszu remontowego na większości nieruchomości zostanie podwyższona od 0,20 - 0,50 zł/m² na nieruchomości gdzie planowana jest rozbudowa balkonów o 1,00 zł/m² (Warmińska 1-13).

Zarząd wystąpił też z wnioskiem o zatwierdzenie planu finansowo-gospodarczego na 2024 r. z uwzględnieniem podziału kosztów i kalkulacji stawek opłat na poszczególne nieruchomości Spółdzielni. Zastępca Prezesa ds. ekonomicznych wyjaśniła, że założeniem do opracowania planu było ustalenie potrzeb rzeczowych gospodarki zasobami mieszkaniowymi, których zaspokojenie jest niezbędnie do zapewnienia sprawnej obsługi eksploatacyjnej zasobów

oraz utrzymania budynków i ich otoczenia w należytym stanie. Zarząd też brał pod uwagę wnioski lokatorów zgłaszane przez nich na spotkaniach w terenie. Jednak te wnioski, które wiążą się z wysokimi kosztami ich realizacji zostaną przełożone na kolejny rok.

Projekt planu został opracowany z podziałem na część dotyczącą bezpośrednich kosztów eksploatacji i utrzymania poszczególnych nieruchomości oraz kosztów, które dotyczą całych zasobów w równym stopniu i które zostały rozliczone na poszczególne nieruchomości według powierzchni użytkowej. Na etapie budowy planu uwzględnione zostały zgłoszone przez mieszkańców potrzeby w sprawie eksploatacji poszczególnych nieruchomości, uwagi służb administracyjno-technicznych w sprawie koniecznych do realizacji napraw i poprawy stanu technicznego zasobów oraz wszelkie usługi, których realizacja w 2024 roku wynikać będzie z umów zawartych i przewidywanych do zawarcia na dzień sporządzenia projektu planu. Zastępca Prezesa ds. ekonomicznych wskazała, że z przedłożonego projektu planu wynika, że w roku 2024 nastąpi wzrost kosztów konserwacji o 14,25%, kosztów utrzymania służb administracyjnych o 17,06%, kosztów zarządzania o 15,11%; natomiast planowane koszty ogrodników są o 10,63% mniejsze w porównaniu do roku 2023. Ponadto z projektu planu wynika, że w wyniku realizacji pozostałej działalności gospodarczej planowane jest osiągnięcie w roku 2024 dochodu w wysokości 1 207 263,25 tys. zł.

W przygotowanym projekcie planu finansowo-gospodarczego wzrost stawek opłat eksploatacyjnych kształtuje się w przedziale między 0,30 – 0,70 zł/m², a koszty eksploatacji i utrzymania poszczególnych nieruchomości w przeliczeniu na 1m²/m-c kształtują się w przedziale

od 4,07 zł/m²/m-c do 5,97 zł/m²/m-c przy średnim koszcie utrzymania zasobów wynoszącym 4,83 zł/m²/m-c.

Prezes Zarządu dodał, że w przygotowanym projekcie planu w zakresie eksploatacji podstawowej i utrzymania nieruchomości nie uwzględniono kosztów usług kominiarskich. Koszty tych usług zostaną rozliczone na lokal i ujęte zostały w planie w pozycji pozostałych kosztów eksploatacji poszczególnych nieruchomości wraz z kalkulacją stawek opłat za te usługi jako opłaty niezależne od Spółdzielni.

W dalszej części dyskusji omówiono wybrane pozycje planu oraz propozycję kalkulacji stawek opłat eksploatacyjnych na poszczególnych nieruchomościach. Ponadto przedyskutowano sposób naliczania opłat usług kominiarskich oraz koszty sprzątnięcia i wysokości wnoszonych z tego tytułu opłat przez mieszkańców. W wyniku przeprowadzonej dyskusji i udzielonych przez Zarząd wyjaśnień Rada Nadzorcza podjęła uchwały przyjmujące propozycje Zarządu kosztów remontu i eksploatacji.

Koszty zostaną rozliczone zgodnie z obowiązującym w Spółdzielni Regulaminem określającym zasady rozliczania przychodów i kosztów Spółdzielni w zakresie gospodarki zasobem mieszkaniowym oraz zasad ustalania opłat za używanie lokali w SM „JAS-MOS”.

Z protokołem z Posiedzenia Rady Nadzorczej, które odbyło się w miesiącu grudniu ub. r. członkowie Spółdzielni mogą zapoznać się na stronie internetowej www.smjasmos.pl.

Grażyna Rębacz
Przewodnicząca Rady Nadzorczej
SM „JAS-MOS”.

Spółdzielnia Mieszkaniowa "JAS-MOS"
44-330 Jastrzębie-Zdrój, ul. Słoneczna 18A
tel./fax: 32 47-626-36, 37, 38 32 47-61-074
sm@smjasmos.pl www.smjasmos.pl

Biuletyn jest redagowany przez pracowników i członków SM "JAS-MOS".
Skład rady redakcyjnej: Piotr Szereda, Andrzej Baran, Jadwiga Sieczkowska, Rafał Wydrzyński.
Skład i druk: drukarniajastrzebie.pl

Za treść ogłoszeń reklamowych oraz materiałów sponsorowanych Spółdzielnia nie ponosi odpowiedzialności

AKCJA CHOINKA!

Coroczna zbiórka choinek z nieruchomości wielorodzinnych odbędzie się 29 stycznia 2024 roku.

Choinki trzeba wystawić w miejscu gromadzenia odpadów wielkogabarytowych nie wcześniej niż 24 godziny przed wyznaczonym terminem odbioru.

Należy pamiętać, aby drzewko do odbioru nie miało ozdób świątecznych, stojaka lub doniczki.

Dla zabudowy wielolokalowej do 6 lokali mieszkalnych, należy zgłosić indywidualne zapotrzebowanie na odbiór pod nr tel. 32 4785396, w godzinach pracy Urzędu Miasta.

W przypadku zabudowy od 7 lokali mieszkalnych wzwyż drzewka powinny znajdować się w miejscu, gdzie gromadzi się odpady wielkogabarytowe.

Choinki z korzeniami, kupione w donicy można dostarczyć do Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych przy ul. Dworcowej 17d w Jastrzębiu- Zdroju.

Sztuczne choinki można wystawić w miejscach odbioru odpadów wielkogabarytowych lub odwieźć do GPZON.

Choinki są przyjmowane do GPZON pod warunkiem okazania karty PSZOK.

Na osoby, które chcą oddać choinkę w GPZON czekają jastrzębskie kalendarze na 2024 rok.

CENTRALNE OGRZEWANIE

Za nami rozliczenie kosztów centralnego ogrzewania i nowe zaliczki, które są zdecydowanie wyższe niż poprzednie, a to za sprawą rosnących kosztów dostawy ciepła. W przeciągu lat 2022-2023 koszty dostawy ciepła zmieniły się sześciokrotnie i pomimo, że w roku 2022 obniżono wysokość stawki VAT to koszty rosły. PGNiG TERMIKA jako dostawca ciepła do naszych mieszkań podniosło ceny od 35,92% do 77,59% w opłacie stałej oraz 90,45% do 109,72% w opłacie zmiennej (w zależności od taryf i miejsca położenia budynku).

Jak widać tanio już było i pozostaje tylko oszczędne gospodarowanie ciepłem, nie zachęcając absolutnie do zakręcania grzejników i siedzenia w zimnym i niedogrzanym mieszkaniu. Jednak to Państwo macie na to bardzo duży wpływ. Oszczędzanie ciepła zużywanego na ogrzewanie wymaga uświadomienie sobie w jaki sposób ciepło jest dostarczone do mieszkania i w jaki sposób z tego mieszkania ucieka.

Głównym źródłem ciepła jest oczywiście grzejnik, ale nie jedynym, również znaczącym źródłem dostarczającym ciepło są osoby przebywające w mieszkaniu, wszelkie czynności gospodarcze, urządzenia a także ciepło prze-

nikające przez ściany z sąsiednich mieszkań.

Aby utrzymać optymalną temperaturę w mieszkaniu należy dostarczyć do niego taką ilość ciepła, które pokryje straty ciepła, a ciepło traci się przez okna, drzwi, przewody wentylacyjne, ściany zewnętrzne i wewnętrzne. W większości nie mamy wpływu na te straty i nie da się ich eliminować. Jednak jeśli każdy użytkownik mieszkania utrzyma w nim optymalną temperaturę, to eliminuje przenikanie zimna przez ściany wewnętrzne a tym samym unikniemy konieczności „grzania sąsiada”. Ponadto proste czynności mogą ograniczyć ilość traconego ciepła, na przykład:

1. Nie należy wychładzać pomieszczeń, bo na jego ponowne ogrzanie stracimy zbyt wiele ciepła.
2. Należy efektywnie wykorzystywać zawory termostatyczne, należy znaleźć na zaworze pozycję, która pozwoli ogrzać pomieszczenia (niekoniecznie musi być to 5), zmienić pozycję zaworu w momencie wyższych temperatur na zewnątrz, przebywania w pomieszczeniach większej ilości osób bądź niekorzystania z pomieszczenia.

3. Mieszkanie wietrzyć krótko i intensywnie (szeroko otwarte okno, drzwi balkonowe) z jednoczesnym zamknięciem zaworów przy grzejnikach, nie należy uchylać okna na dłuższy czas nieobecności ponieważ grzejnik całkowicie się wychłodzi a ponowne jego ogrzanie zużyje dużą ilość ciepła.

4. Nie zabudowywać i nie zasłaniać grzejników, ciepło oddawane przez grzejnik nie rozprzestrzenia się równomiernie w pomieszczeniu, nie suszyć prania na grzejnikach.

5. Zapewnić odpowiednią szczelność okien i drzwi.

6. Zwracać uwagę na właściwe użytkowanie pomieszczeń wspólnych w budynku, nie należy pozostawiać otwartych drzwi wejściowych do budynku, nie otwierać okien na klatkach schodowych i w piwnicy, w suszarniach po zakończonym suszeniu prania zakręcić zawór.

Podsumowując powyższe to Państwo mają główny wpływ na koszty centralnego ogrzewania w budynku, im mniejsze zużycie tym niższe koszty.

E-PROTOKÓŁ KOMINIARSKI - NOWA FUNKCJONALNOŚĆ CEEB - OBOWIĄZKOWY JEST OD WRZEŚNIA 2023

Od września 2023 podstawowym narzędziem pracy każdego kominiarza w Polsce jest Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB). Podczas kontroli kominiarskiej kominiarz zobowiązany jest wypełnić protokół już nie na papierze, a w wersji elektronicznej.

W trakcie kontroli technicznej kominiarze nie

tylko sprawdzają przewody kominowe czy sprawność wentylacji. W ramach wizyty w domu zobligowani są do przeprowadzenia inwentaryzacji budynku - zebrania informacji o budynku.

Dlatego wcześniej w gablotach ogłoszeniowych będziemy ogłaszać o przeprowadzonych plano-

wanych kontrolach instalacji wentylacyjnej, a także w skrzynkach pocztowych wcześniej otrzymacie Państwo zakres danych koniecznych do wykonania takiej kontroli przez kominiarza, tak żeby można było się do niej przygotować i żeby kontrola przebiegła w miarę sprawnie.

ZMIANA CENY WODY W JASTRZĘBIU-ZDROJU

Spółdzielnia Mieszkaniowa JAS-MOS informuje, że zgodnie z decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 21.12.2023r. została zatwierdzona taryfa za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Jastrzębia-Zdroju.

Jastrzębski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Jastrzębiu-Zdroju wprowadza nową taryfę cenową obowiązującą od 05.01.2024r. do 04.01.2025r.

Taryfowa grupa odbiorców	Jednostka miary	Cena brutto do 04.01.2024r.	Cena brutto od 05.01.2024r.	ZMIANA
Wysokość ceny za dostarczoną wodę	zł/m ³	5,69	6,77	1,08 zł/m ³ tj. 18,98 %
Wysokość ceny za odprowadzenie ścieków	zł/m ³	7,24	8,26	1,02 zł/m ³ tj. 14,09 %
Łącznie opłata za 1m ³ zużycia wody i odprowadzenia ścieków	zł/m ³	12,93	15,03	2,10 zł/m ³ tj. 16,24 %

JASTRZĘBSCY KRWIODAWCY UHONOROWANI

Przy al. Piłsudskiego w Jastrzębiu-Zdroju staną pomnik honorujący dawców krwi. Pojawi się na skwerze Honorowych Dawców Krwi.

Czy wiesz już że...
Pieczywo z piekarni
"na dolnym" jest również w
kawiarni Wielko-lód! 😊
Ul. 1 maja 2-8
44-330 Jastrzębie-Zdrój (Zdrój)
Jesteśmy tutaj koło ronda!
poniedziałek - piątek 7-16
**SOBOTA - NIEDZIELA
ZAMKNIĘTE**
ZAPRASZAM 😊

WYWIAD Z RADNYM MICHAŁEM URGOŁ O WYKLUCZENIU SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWYCH Z "JASTRZĘBSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO"

Dzień dobry, Panie Radny. Ostatnio podczas sesji Rady Miasta poruszył Pan istotną kwestię wykluczenia członków spółdzielni mieszkaniowych z „Jastrzębskiego Budżetu Obywatelskiego”. Czy mógłby Pan przybliżyć, o co dokładnie chodzi w tej sprawie?

Radny Michał Urgoł: Dzień dobry. Tak, to ważna sprawa. Chodzi o to, że mieszkańcy spółdzielni mieszkaniowych zwłaszcza na osiedlach peryferyjnych są pozbawieni możliwości wnioskowania o inwestycje lokalne, takie jak budowa chodników, czy oświetlenie uliczne, ze względu na przynależność terenów do spółdzielni.

Czy to osobista inicjatywa Pana?

Nie, to inicjatywa mieszkańców. Zwrócili się do mnie, gdyż od lat nie mieli możliwości składania wniosków na swoich osiedlach. Pytają, czy są tylko lokatorami, czy też pełnoprawnymi mieszkańcami, mającymi prawo do uczestniczenia w procesie decyzyjnym dotyczącym inwestycji społecznych.

Jakie konkretnie zmiany w „Jastrzębskim Budżecie Obywatelskim” Pan proponuje?

Wraz z mieszkańcami planujemy zbierać podpisy pod petycją, aby zmienić regulamin budżetu obywatelskiego.

Chcemy stworzyć możliwość realnego uczestnictwa spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych w procesie decyzyjnym oraz umożliwić im korzystania z funduszy na inwestycje istotne dla lokalnych społeczności.

Podkreślił Pan nierówności w inwestycjach między centrum miasta, a osiedlami peryferyjnymi. Jakie konkretnie projekty inwestycyjne mogą zostać objęte zmianami w regulaminie?

Przykładowe projekty obejmują remonty dróg, chodników, budowę parkingów, a także poprawę dostępu do komunikacji miejskiej oraz dodanie stacji rowerowych. To inwestycje istotne dla codziennego funkcjonowania mieszkańców, które często są pomijane w obecnych działaniach budżetowych.

Jakie są oczekiwania wobec zbierania podpisów pod petycją? Czy liczy Pan na szerokie poparcie mieszkańców?

Oczywiście, liczymy na szerokie poparcie społeczności. Chcemy pokazać, że to nie tylko nasza inicjatywa, ale rezultat potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Im więcej podpisów, tym silniejszy sygnał dla Pani Prezydent i Rady Miasta o konieczności uwzględnienia zmian w regulami-

nie budżetu obywatelskiego. Chcemy wzorem innych gmin wyrównać szanse w naszym mieście.

Dziękuję za rozmowę

Dziękuję. To dla mnie ważne, abyśmy razem dążyli do sprawiedliwości i równości dla wszystkich mieszkańców naszego miasta.

Złap najlepszą okazję na światłowód i zyskaj 2 miesiące abonamentu za 0 zł

Ceny dla klientów, którzy będą korzystać z Mój Orange.

Orange Światłowód 0 zł przez 2 mies. od 3. do 24. mies. od 65,01* zł/mies. Oplata dodatkowa przez cały okres umowy (od 1. mies.): + 4,99 zł/mies. za modem	Światłowód Do 300 Mb/s	Mieszkasz w domu jednorodzinny? Zapytaj sprzedawcę o brak dopłaty za internet przez 12 mies.		
Orange Love Mini 5G 0 zł przez 2 mies. od 3. do 24. mies. od 95* zł/mies. Oplata dodatkowa przez cały okres umowy (od 1. mies.): + 4,99 zł/mies. za modem	Światłowód Do 300 Mb/s	Abonament komórkowy Bez limitu: rozmowy, SMS-y, MMS-y 100 GB CyberOchrona bezpłatnie		
Orange Love Standard 5G 0 zł przez 2 mies. od 3. do 24. mies. od 120* zł/mies. Oplaty dodatkowe przez cały okres umowy (od 1. mies.): + 9,98 zł/mies. za modem i dekodery	Światłowód Do 300 Mb/s	Abonament komórkowy Bez limitu: rozmowy, SMS-y, MMS-y 600 GB CyberOchrona bezpłatnie	Telefon internetowy Bez limitu: połączenia stacjonarne w kraju i UE, Kanadzie i USA	Telewizja 136 kanałów

* Cena zawiera rabaty: 4,99 zł/mies. za e-fakturę odbierany co miesiąc w Mój Orange i 4,99 zł/mies. za zgody marketingowe.

Od 25. mies. umowa przedłuży się na czas nieokreślony, a cena wzrośnie o 10 zł/mies. Dopłata do abonamentu za internet w budynku o typie zabudowy jednorodzinnej: 20 zł/mies.

Dopłata za internet dostarczany na sieci innego dostawcy: 4,99 zł/mies.

Promocja „0 zł dopłaty za domek przez 12 mies.” dostępna na wybranych obszarach.

Oferta limitowana i ograniczona terytorialnie. Ceny w umowie na 24 mies.

Zapraszamy do salonów Orange w Jastrzębiu-Zdroju

■ ul. Harcerska 2a, CH Pasaż 24H,
tel. 513 160 103

■ ul. Piłsudskiego 2a, CH Domus,
tel. 504 001 434

■ ul. Podhalańska 26, CH Carrefour,
tel. 502 606 090

Obszar obowiązywania promocyjnej ceny sprawdź na orange.pl lub u sprzedawcy. Aktywacja dla nowych klientów 60 zł (jednorazowo). Oplata za modem i dekodery dotyczy opcji wypożyczenia. Usługa CyberOchrona działa na terenie Polski w ramach mobilnej sieci Orange, więcej na orange.pl/cyberochrona. Oferta ważna na 3.01.2024 r. Warunki korzystania i zasięg 5G na orange.pl/5G.

Z cyklu artykułów o zieleni scharakteryzujemy Państwu w tym numerze...

WIĄZ - ULMUS

To wysokie i okazałe drzewo liściaste dorastające do 30-40 m wysokości. Na świecie występuje od 30 do 40 gatunków. W Polsce występują 3 gatunki: wiąz szypułkowy, wiąz górski i wiąz polny.

Cechą charakterystyczną wiązów są liście asymetryczne u podstawy oraz owoce w postaci małych i płaskich, dyskowato oskrzydlnych orzeszków. Wiązy bardzo dobrze znoszą zanieczyszczenia powietrza. Jednak ze względu na pandemiczną tzw. naczyniową chorobę wiązów zwaną grafiozą, która powoduje zasychanie konarów i gałęzi poprzez wydzielania toksyny – stosowanie wiązów jest ograniczone. Choroba ta spowodowała największą klęskę drzew jaką kiedykolwiek odnotowano w dziejach. W ciągu krótkiego czasu wyginęła ponad połowa populacji europejskich wiązów. Choroba nawracała kilka razy. Największe spustoszenie spowodowała pod koniec lat 60 ubiegłego wieku, kiedy to było ryzyko całkowitego wyginięcia wiązów. Udało się opanować pandemię poprzez wyhodowanie odmian odpornych na grzyba wywołującego chorobę tych drzew.

Drzewa te były w XVIII i XIX w. najpopularniejszymi i drzewami ozdobnymi w Europie. Sadzone były wzdłuż dróg ze względu na szybki wzrost i odporność na silny wiatr.

Wiązy często się ze sobą krzyżują i jednym z nich jest **wiąz holenderski – ulmus xhollandica Wredei**. To naturalny mieszaniec wiąza górskiego i polnego i jest jednym z bardziej efektywnych drzew wolno rosnących dorastających do 10 m wysokości o stożkowatej koronie i jaskrawych zielonożółtych liściach przez cały okres wegetacji. Bardzo chętnie sadzone w ogrodach przydomowych.

Scharakteryzujemy nasze rodzime gatunki.

Wiąz szypułkowy – ulmus laevis

To wysokie i okazałe drzewo liściaste, które ma bardzo duże tempo wzrostu. Długość życia to 200-300 lat a zdarzają się osobniki 400 letnie. **Najstarszy a zarazem najgrubszy wiąz górski o nazwie Mieszko ma 470 lat i rośnie w Komorowie województwo lubuskie.**

Drzewo to można rozpoznać z daleka po charakterystycznych deskowatych przyporach korzeniowych, występujących zwykle u podstawy pnia – kojarzą się one ze stopą słoniana.

Pień często jest porośnięty odroślami a czasem wyrastają też bulwiaste narośla. Kora jest koloru popielatoszarego.

Wysoko wysklepiona korona jest luźna i prześwitująca oparta na mocnych i nieregularnie powyginanych konarach.

Wszystkie te cechy tworzą specyficzną aurę starego i tajemniczego drzewa zwłaszcza gdy jest ciemno. I być może to było inspiracją do napisania scenariusza jednego z najbardziej znanych horrorów - „Koszmar z ulicy wiązów”.

Kolejną cechą odróżniającą wiąz szypułkowy od pozostałych jest wyraźna asymetria nasady blaszki liściowej. Przyjmuje ona skrajną postać i jest większa niż u pozostałych gatunków.

Owoce wiąza szypułkowego mają postać płaskich i dyskowato oskrzydlnych orzeszków. Nie są siedzące, a zwisające na 1-2 cm cienkich szypułkach – stąd nazwa. Dojrzewają na wiosnę. Wiąz szypułkowy zaczyna owocować w wieku kilkunastu lat, około 10-15 roku.

Ze względu na duże rozmiary sprawdza się jako drzewo parkowe lub alejowe. Jest też ważnym drzewem leśnym. Drewno jest odporne na gnienie, dobrze się gnie i barwi, jest trudno zapalne.

Używane jest w przemyśle meblowym, do wyrobu oklein, elementów wagonów kolejowych.

Wiąz górski – ulmus glabra

Najwyższy i najbardziej okazały i najdłużej żyjący z rodziny wiązów, długość życia 300-400 lat. Najstarszy i najgrubszy wiąz górski rośnie w Porębie Wielkiej na Sądecczyźnie i liczy ok 420 lat.

Wiąz górski wyróżnia się dużymi trójwierzchołkowymi liśćmi, których nasada jest słabo asymetryczna, górna powierzchnia jest szorstka w dotyku i przypomina papier ścierny.

Skrzydłaki wiąza górskiego są wyraźnie większe niż u pozostałych wiązów. Osiągają do 3 cm długości, brzeg nierozcięty, a orzeszek umieszczony centralnie. Na otwartej przestrzeni drzewo owocuje w wieku 30-40 lat, a w zwartym drzewostanie między 50 a 60 rokiem życia.

Gatunek ten jest bardzo podatny na grafiozę chorobę, o której było już wspomniane.

Wiąz górski rośnie głównie na terenach górskich i wyżynnych ze względu na jego wysoką odporność na mrozy. Czasem jest sadzony w parkach i przy drogach.

Drewno jest stosowane w przemyśle meblowym.

Wiąz polny – ulmus minor

To trzeci z rodzimych gatunków wiąza w Polsce. Jest gatunkiem mniej rozpowszechnionym niż wcześniej opisane wiązy.

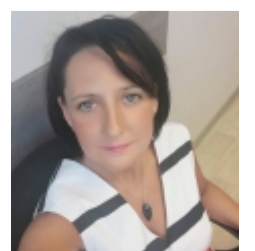
Jest okazałym drzewem liściastym z grubym pniem i wysoko wysklepioną zaokrągloną u góry koroną, z cienkimi i długimi często zwisającymi gałązkami. Drzewo to w odróżnieniu od wiąza górskiego i szypułkowego często przyjmuje formę krzaczastą i spośród krajowych wiązów tworzy największą ilość odrośli od pnia. To drzewo o średniej długości życia osiąga wiek 200-300 lat – najstarszy wiąz polny w Polsce rośnie w Lubnie województwo lubuskie i liczy ponad 250 lat.

Wiąz polny posiada skośnie klinowate u podstawy liście oraz owoce w postaci dyskowatych nieorzęzionych skrzydłaków zawierających pojedynczy orzeszek umieszczony w pobliżu wycięcia skrzydełka.

Na otwartej przestrzeni drzewo zaczyna owocować w wieku 15-20 lat, w zwartym drzewostanie pomiędzy 30 a 40 rokiem życia. Wiąz polny jak i górski i szypułkowy jest podatny na chorobę zwaną grafiozą.

Drewno wiąza polnego jest niezwykle wytrzymałe, odporne na zgniatanie, uderzenie oraz na gnienie.

W dawnych czasach produkowano z niego m.in. części do karabinów oraz podwodne elementy konstrukcji np. filarów mostów.

Dendrolog
Małgorzata
Filipowicz

FB:ROMEX -meble i remonty

TEL.502-890-999

NOWA ODSŁONA „CZYNSZÓWKI” OD UNIQA

Towarzystwo Ubezpieczeniowe UNIQA wprowadziła nowe ubezpieczenie - **Bezpieczne Mieszkanie**. Jest to propozycja dla mieszkańców spółdzielni mieszkaniowych, którą przygotowaliśmy w oparciu o dobrze znanym ubezpieczeniu mienia ze składką płatną przy wraz z tzw. „czynszem”, wzbogacona o wiele nowych korzyści.

Nasze nowe ubezpieczenie wyposażone w tzw. formule all-risk gwarantuje, że UNIQA weźmie odpowiedzialność za wszystkie szkody spowodowane losowymi zdarzeniami za wyjątkiem tych, które zostały jednoznacznie wyłączone w ogólnych warunkach ubezpieczenia. To najszerszy możliwy zakres ubezpieczenia mieszkania i jego wyposażenia dostępny na rynku.

Bezpieczne Mieszkanie chroni przed szkodami powstałymi w wyniku rażącego niedbalstwa. To rozwiązanie może zadowolić każdego kto po wyjściu z mieszkania zastanawiał się, czy wyłączył żelazko, zamknął okno lub drzwi do mieszkania. Dzięki niemu, ubezpieczony otrzyma odszkodowanie nawet, gdy w jego mieszkaniu wybuchnie pożar wywołany niedopałkiem papierosa, który został wyrzucony do kosza na śmieci.

Dodatkowo klient w pakiecie otrzymuje ubezpieczenie roweru na wypadek rabunku poza miejscem ubezpieczenia oraz ochronę od kradzieży przedmiotów codziennego użytku po-

zostawionych w samochodzie. A dzięki OC w życiu prywatnym będzie chroniony nie tylko w Polsce, ale również na terenie całej Europy.

W ramach Assistance, pokryjemy koszty pomocy fachowców np. hydraulika czy elektryka oraz wypłacimy za robociznę i części zamienne uszkodzonego sprzętu.

Nowy produkt jest oparty na dobrze znanych zasadach. Klient może wybrać te warianty, które mu pasują - może ubezpieczyć ruchomości domowe i stałe elementy wnętrza, mury oraz życie i zdrowie swoje i swoich bliskich. Nowością jest możliwość ubezpieczenia nagrobka należącego do ubezpieczonego.

W najbliższych dniach odwiedzi Państwa przedstawiciel UNIQA i przekaze korespon-

dencję dotyczącą zmiany warunków ubezpieczenia. W kopercie znajdziecie Państwo między innymi wniosek, który należy wypełnić aktualnymi danymi, zaznaczyć ofertę, która Państwu odpowiada, złożyć dwa podpisy i przekazać wniosek do Spółdzielni lub oddać go przedstawicielowi Uniqa.

Nową polisę wraz z dokumentami otrzymacie Państwo tradycyjną pocztą do domu, lub po zaznaczeniu odpowiedniej opcji na wniosku na skrzynkę mailową.

W razie pytań lub wątpliwości zapraszamy do kontaktu z przedstawicielami UNIQA na jeden z podanych numerów 880 561 099, szczegółowe informacje - Śląska Agencja Ubezpieczeń GWARANT tel. 32 47 63 480, 500 196 306.

ŚLĄSKA AGENCJA UBEZPIECZEŃ
GWARANT

biuro@sau-gwarant.pl tel. 32 476 34 80 kom. 500 196 306